

Problema:

Fie limbajul:

$$L = \{a^n b^n c^n \mid n \in \mathbb{N}\}$$

Este independent de context?

Rezolvare:

- Facem **observatia** ca: $z \in L$ ddaca:
 - ordinea simb. este data de regulile:
 - simb. **a** apar inaintea simb. **b** si **c**
 - simb. **b** apar inaintea simb. **c**
 - nr. simb. **a** este egal cu nr. simb. **b** este egal cu nr. simb. **c**
(si notam: $nr_a(z) = nr_b(z) = nr_c(z)$)

Vom dem. ca nu este independent de context, prin reducere la absurd, folosind lema de pompare pentru limbaje independente de context.

- PP. ca este independent de context.
Atunci au loc conditiile din lema de pompare
De aici rezulta ca $\exists p \in \mathbb{N}^*$ astfel incat:
 $\forall z \in L$ care satisface
 - $|z| \geq p$
 - \exists o descompunere $z = uvwxy$ astfel incat: $uv^iwx^iy \in L, \forall i \in \mathbb{N}$
si $|vx| \geq 1$
si $|vwx| \leq p$

Alegem z cu $|z| \geq p$ (satisface cond. de mai sus)

- $\exists n$ a.i. $|a^n b^n c^n| \geq p$; $z \in L \Rightarrow z = a^n b^n c^n$ si $|z| \geq p$
- $z = uvwxy$ descompunerea din lema de pompare
ne aflam in unul din urmatoarele cazuri generale:
 - cel putin unul dintre v si x contin cel putin 2 simboluri (dintre a,b,c) diferite; **(cazul 1)**
 - v si x contin un acelasi simbol (a, sau b, sau c) eventual repetat (≥ 1) sau secv. vida
adica putem considera ca simb. se repeta de 0 sau mai multe ori (dar nu pot fi ambele vide) **(cazul 2)**
 - v si x contin un simbol (a, sau b, sau c) eventual repetat (≥ 1), dar v si x nu contin acelasi simbol **(cazul 3)**

cazul 1: (vezi cazurile posibile pentru cazul 1; aleg unul dintre ele si dem. pt. el; pentru celelalte demonstratia se face analog)

fie: $v = a^{k_1} b^{k_2}$, $k_1 > 0$, $k_2 > 0$ (**rel.1**) (oricare x)

fie $i = 2$

cf. Lemei de pompare: $uv^2wx^2y \in L$

adica:

$$uv^2wx^2y = u a^{k_1} \underline{b^{k_2} a^{k_1}} b^{k_2} wx^2y \in L,$$

atunci cand $k_1 > 0$ si $k_2 > 0$ (cf. **rel.1**)

ar insemna ca simb. **b** pot sa apara inaintea simb. **a**
 ceea ce nu e adevarat pentru cuvintele din L
 (observatia (a.)(i.))

=> contradictie

Se poate dem. in mod analog ca:

- pentru oricare doua (sau trei) simboluri distincte ar fi format v, v^2 nu va
 mai pastra ordinea simbolurilor care este necesara pt.ca $uv^2wx^2y \in L$

... => contradictie

- pentru oricare doua (sau trei) simboluri distincte ar fi format x, x^2 nu va
 mai pastra ordinea simbolurilor care este necesara pt.ca $uv^2wx^2y \in L$

... => contradictie

cazul 2: (dintre cazurile posibile pentru cazul 2 aleg unul dintre ele si dem. pt. el)

fie: $v = a^{k1}$ $k1 > 0$
 $x = a^{k2}$ $k2 > 0$

Stim ca: $|vx| \geq 1$

$$\Leftrightarrow |a^{k1} a^{k2}| \geq 1$$

$$\Leftrightarrow k1 + k2 > 0 \quad (\text{rel.2})$$

($k1, k2$ – nu sunt simultan 0)

atunci: $u = a^{k3}$ $k3 \geq 0$

$w = a^{k4}$ $k4 \geq 0$

$y = a^{n-k1-k2-k3-k4} b^n c^n$ $n-k1-k2-k3-k4 \geq 0$

fie $i=2$: cf. lemei: $uv^2wx^2y \in L$

$$uv^2wx^2y = a^{k3} a^{2*k1} a^{k4} a^{2*k2} a^{n-k1-k2-k3-k4} b^n c^n$$

dar: $uv^2wx^2y \in L \Rightarrow nr_a(z') = nr_b(z') = nr_c(z')$

$$k3 + 2*k1 + k4 + 2*k2 + n - k1 - k2 - k3 - k4 = n = n$$

$$\Rightarrow n + k1 + k2 = n$$

$$\Rightarrow k1 + k2 = 0$$

dar (cf. **rel.2**) : $k1 + k2 > 0$

=> contradictie

Se dem. analog pt. orice alte combinatii posibile atunci cand

si **y** si **u** contin un acelasi simbol (**a**, sau **b**, sau **c**),

ca in $z' = uv^2wx^2y$ nu are loc relatia $nr_a(z') = nr_b(z') = nr_c(z')$

=> contradictie

cazul 3: (dintre cazurile posibile pentru cazul 3 aleg unul dintre ele si dem. pt. el)

fie: $v = a^{k1}$ $k1 > 0$ (rel.4)

$x = b^{k2}$ $k2 > 0$ (rel.5)

atunci: $u = a^{k3}$ $k3 \geq 0$

$y = b^{k4} c^n$ $k4 \geq 0$

$w = a^{n-k1-k3} b^{n-k2-k4}$ $n-k1-k2 \geq 0; n-k2-k4 \geq 0$

fie $i=2$; atunci $uv^2wx^2y \in L$

$$\begin{aligned}
uv^2wx^2y &= a^{k3} a^{2*k1} a^{n-k1-k2} b^{n-k2-k4} b^{2*k2} b^{k4} c^n \\
z' = uv^2wx^2y &\in L \Rightarrow nr_a(z')=nr_b(z')=nr_c(z') \\
k3+2*k1+n-k1-k3 &= n-k2-k4 + 2*k2 + k4 = n \\
\Rightarrow n+k1 &= n+k2 = n \\
\Rightarrow k1=0 &\text{ contrad cu (rel.4)} \\
(\Rightarrow k2=0, &\text{ contrad. cu (rel.5)})
\end{aligned}$$

Se dem. analog pt. orice alte combinatii posibile atunci cand si v si x contin cate un simbol (a, sau b, sau c), dar nu acelasi ca in $z' = uv^2wx^2y$ nu are loc relatia $nr_a(z')=nr_b(z')=nr_c(z')$
 \Rightarrow contradictie

cazurile posibile pt. cazul 1

$$z = a^n b^n c^n, z = uvwxy$$

cel putin unul dintre v si x contin cel putin 2 simboluri (dintre a,b,c) diferite;

$$\begin{aligned}
v &= a^{k1} b^{k2}, k1>0, k2>0 \text{ si nu specificam ce poate contine } x \\
v &= a^{k1} b^{k2} c^{k3}, k1>0, k2>0, k3>0 \text{ si nu specificam ce poate contine } x \\
v &= b^{k2} c^{k3}, k2>0, k3>0 \text{ si nu specificam ce poate contine } x \\
\text{daca } v &\text{ contine un singur acelasi simbol, ne situam in cazul 1 daca:} \\
x &= a^{k1} b^{k2}, k1>0, k2>0 \\
x &= a^{k1} b^{k2} c^{k3}, k1>0, k2>0, k3>0 \\
x &= b^{k2} c^{k3}, k2>0, k3>0
\end{aligned}$$

analog se face dem. pt. fiecare dintre cazurile de mai sus (ajunge la o contradictie)

Exercitiu:

descrieti cazurile posibile pt. cazul 2 si cazul 3

Fie $L = \{ww \mid w \in \{0,1\}^*\}$.

Aratati ca acest limbaj nu este independent de context.

(ne vom referi la prima parte si a doua parte a unei secvente din limbaj, cele doua trebuind sa fie egale)

- PP. ca este independent de context.
Atunci au loc conditiile din lema de pompare
De aici rezulta ca $\exists p \in \mathbb{N}^*$ astfel incat:
 $\forall z \in L$ care satisface
 - $|z| \geq p$
 - \exists o descompunere $z = uvwx$ astfel incat: $uv^iwx^i \in L, \forall i \in \mathbb{N}$
si $|vx| \geq 1$
si $|vwx| \leq p \Rightarrow |vx| \leq p$

Alegem $z = 0^p 1^p 0^p 1^p$

Stim ca : $|vwx| \leq p$.

1. Daca secventa $|vwx|$ este o subsecventa a primei jumatatii a lui z .

Secventa uv^0wx^0y este tot in L .

Dar prima parte (jumătate) a lui z devine mai scurta, ceea ce inseamna ca o parte din sirul de simboluri 0 din a doua parte trece in prima, si numarul de simboluri care trece in prima parte este: $|vx| \div 2$, care este $\leq (p/2)$

Astfel, prima parte se termina cu simbolul 0, in timp ce a doua parte se termina cu simbolul 1, de unde rezulta ca uv^0wx^0y nu poate fi in limbaj.

2. Se demonstreaza in mod analog pentru cazul in care $|vwx|$ ar apare in a doua jumătate a lui z

3. Daca $|vwx|$ contine simboluri din ambele parti ale mijlocului lui z

Secventa $uv^0wx^0y = uwy$ va fi de forma $0^p 1^i 0^j 1^p$ si stim ca $p \leq i+j \leq 2p$.

... dem ca secventa obtinuta nu face parte din L

- Pentru ca sa fie din L , prima jumătate trebuie sa se termine in 1, iar a doua jumătate sa inceapa cu 0. Inseamna ca secventa $1^i 0^j$ nu poate fi vida (si are lungimea $\geq p$), si trebuie ca $i > 0$ si $j > 1$. Deci mijlocul va trebui sa fie undeva in interiorul lui $1^i 0^j$. Dar secventa nici nu poate fi $1^p 0^p$, ceea ce inseamna ca nici nu poate repeat secventele : 0^p de inceput si 1^p de sfarsit.

Gasiti eroarea in demonstratia pentru problema de mai jos:

Fie $L = \{ww \mid w \in \{0,1\}^*\}$.

Aratati ca acest limbaj nu este independent de context

Presupunem ca L este independent de context si fie p – numarul din lema de pompare

Alegem $z = 0^p 1 0^p 1$: este din L si are lungimea mai mare decat p

Aceasta secventa poate fi pompata astfel:

$$\begin{array}{ccccccc}
 & \overbrace{0^p 1} & & \overbrace{0^p 1} & & & \\
 \underbrace{000\dots 000} & \underbrace{0} & \underbrace{1} & \underbrace{0} & \underbrace{000\dots 0001} & & \\
 u & v & w & x & y & &
 \end{array}$$

De unde rezulta ca limbajul este independent de context.

